

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÎRE

mun. Chișinău

din _____ 2011

Nr. _____

cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata în bandă largă

În temeiul prevederilor art.43-49, art.9 alin.(1) lit. c), n) și lit. u), art.8 alin.(4) lit.b), c), alin.5 lit.a) , din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007,

Luînd în considerare Hotărîrea nr.10 din 18 martie 2010 a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – Agenția) privind identificarea pieței accesului cu ridicata în bandă largă ,

Avînd în vedere Hotărîrea nr.29 din 28 septembrie 2010 a Consiliului de Administrație al Agenției privind desemnarea S.A. „Moldtelecom” cu putere semnificativă pe piața accesului cu ridicata în bandă largă,

În conformitate cu pct.14 și pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției , aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, **Consiliul de Administrație:**

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Obligațiile speciale preventive ce se impun S.A.„Moldtelecom”, IDNO 1002600048836, în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului cu ridicata în bandă largă (se anexează).
2. Prezenta hotărîre se completează de drept cu alte reglementări emise de Agenție în acest sens.
3. Dispozițiile prezentei hotărîri nu aduc atingere posibilității Agenției de a stabili alte condiții sau obligații, ori de a le retrage sau modifica pe toate sau o parte din cele impuse prin prezenta hotărîre.
4. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina de Internet a Agenției și se comunică S.A.„Moldtelecom” în termen de 3 zile lucrătoare.

5. Partea dispozitivă a prezentei hotărâri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele

Sergiu SÎTNIC

Membri

Ion POCHIN

Iurie URSU

Obligații speciale preventive ce se impun S.A., „Moldtelecom”

I. Obligația de asigurare a accesului la unele elemente specifice ale rețelei proprii, la infrastructura asociată și de utilizare a acestora

1. S.A. “Moldtelecom”, în continuare furnizor-ofertant¹, are obligația, în termenele și condițiile specificate în Regulamentul cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției nr.12 din 31.01.2009 (în continuare Regulament), și prezentele obligații să ofere oricărui furnizor ce solicită, în continuare furnizor-solicitant, servicii de acces prin bitstream la bucla locală (servicii de bitstream).

2. Furnizorul-ofertant are obligația de a oferi orice servicii conexe necesare pentru ca un furnizor-solicitant să obțină și să utilizeze eficient serviciile de bitstream, astfel ca accesul la infrastructura asociată, accesul prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice, accesul la canalizare și stâlpi, colocarea echipamentului, climatizare, energie electrică, căldură, facilități de mutare a echipamentelor, serviciu „backhaul”, instalare și utilizare cabluri de legătură interne și externe, etc.

3. Serviciul de bitstream local reprezintă un serviciu cu ridicata de acces în bandă largă la bucla/subbucla locală de cupru echipată cu echipamente active de acces ale Furnizorului-ofertant, astfel ca DSLAM sau alt echipament similar pentru accesul în bandă largă. Serviciul local de bitstream, după caz, poate fi cuplat cu un serviciu de transportare a fluxului de bitstream către o locație de colectare, ambele reprezentând împreună serviciu de bitstream furnizat la o locație regională (bitstream regional) sau națională (bitstream național).

4. Furnizorul-ofertant are obligația să furnizeze acces de bitstream la liniile de abonat optice care înlocuiesc buclele de abonat de cupru pentru furnizare de servicii de acces în bandă largă, inclusiv dacă segmentul terminal al buclei de acces reprezintă cablu de cupru torsadat.

5. La cererea furnizorului-solicitant, furnizorul-ofertant va înlocui serviciile de acces prin bitstream la bucla locală cu serviciile de acces necondiționat la bucla locală și vice versa, dacă în conformitate cu obligațiile Furnizorului-ofertant

---

¹ A se vedea capitolul VII din prezentele obligații.

există posibilitate pentru furnizarea serviciului de acces prin bitstream. În acest caz, termenul maxim de deconectare a serviciilor de acces furnizate unui furnizor-solicitant nu va depăși 3 ore pe linie de abonat.

6. Furnizorul-ofertant va răspunde furnizorului-solicitant în termen de pînă la 10 zile calendaristice de la data primirii unei solicitări de acces către o locație de colectare, inclusiv pentru servicii conexe, sau unei solicitări de lărgire a capacităților accesului existent sau acces la noi locații de colectare a serviciilor de bitstream, indicînd soluțiile, inclusiv termenele de livrare a capacităților și serviciilor solicitate. În caz dacă se refuză acordarea serviciilor solicitate, inclusiv parțială, furnizorul-ofertant va justifica temeinic motivul refuzului și îl va comunica în scris furnizorului-solicitant, în termenul stabilit la prezentul punct. Furnizorul-ofertant nu poate refuza furnizarea serviciului de bitstream, cu excepția cazurilor în care aceasta nu este fezabilă din punct de vedere tehnic, ținându-se cont de prevederile pct.10.

7. Lipsa capacităților disponibile pentru satisfacerea unei solicitări sau rezervarea lor pentru necesitățile proprii ale furnizorului-ofertant sau de către alți furnizori nu poate fi motiv pentru refuz de acordare a accesului la serviciile de bitstream. În cazul lipsei capacităților disponibile necesare pentru satisfacerea solicitării sau rezervării lor, furnizorul-ofertant va lărgi în măsură necesară capacitățile sale de acces și le va pune la dispoziția furnizorului-solicitant în maxim 6 luni din momentul solicitării. Excepție face accesul la canalizare telefonică, care va fi acordat în măsura în care furnizorul-ofertant va avea capacități relevante disponibile

8. Furnizorul-ofertant va oferi serviciile de bitstream și serviciile conexe fără a condiționa furnizarea lor de achiziționarea concomitentă de către furnizorul-solicitant a unor produse sau servicii, pe care acesta nu le solicită, sau de achiziționarea unui volum impus de produse sau servicii, care ar excede volumul solicitat, sau impunerea oricăror condiții sau limitări comerciale, tehnice sau de altă natură care nu sunt necesare furnizării tipului de acces solicitat.

9. Furnizorul-ofertant are obligația de a furniza accesul prin bitstream doar la bucele locale aferente unor repartitoare echipate cu echipament activ al furnizorului-ofertant de acces în bandă largă, cum DSLAM sau alt echipament cu funcționalitate similară, inclusiv de acces optic, în conformitate cu pct.3 și 4.

10. Furnizarea accesului prin bitstream la bucla locală se va efectua la următoarele nivele de agregare:

- 1) la nivel local (Ethernet-bitstream) (acces la DSLAM sau un echipament cu funcționalitate similară, ex. comutator Ethernet) – la fiecare DSLAM sau echipament cu funcționalitate similară, inclusiv și la echipamente active similare pentru conectare de bucle de abonat optice.
- (2) la nivel regional (Ethernet-bitstream) (acces la un nod de acces în bandă largă) – în mun. Chișinău, mun. Bălți, mun. Comrat, or. Ceadâr-Lunga, or. Vulcănești și în fiecare din orașele-reședință ale raioanelor (inclusiv a fostelor centre raionale).

3) la nivel național (IP-bitstream) (în rețeaua de transmisiune (backbone) IP/MPLS sau într-o rețea echivalentă) – în mun. Chișinău. Obligația de a furniza servicii de bitstream la nivel național este valabilă până la 30 iunie 2014.

11. La data publicării Ofertei prevăzute la pct.31, Furnizorul-ofertant va publica termenul estimat pentru lansarea accesului la fiecare dintre locațiile de colectare relevante, însă acesta nu va fi mai mare de 6 luni din momentul aprobării prezentei Hotărâri. În caz dacă Furnizorul-ofertant are în mod obiectiv nevoie de un termen mai mare pentru implementarea accesului dat la anumite locații, acesta va înainta argumentat în termen de 3 luni din momentul aprobării prezentei Hotărâri o solicitare Agenției de a revedea termenul individual de implementare pentru fiecare locație relevantă. Furnizorul-ofertant va asigura că la locațiile regionale sau la cea națională de colectare a serviciilor de bitstream este posibilă colectarea oricărei bucle locale în rețeaua de acces a furnizorului-ofertant, unde există posibilitate de a fi echipate cu echipament de acces în bandă largă al furnizorului-ofertant.

12. În cazul accesului prin bitstream la bucla locală, furnizorul-ofertant nu are obligația de echipare a locației abonatului cu separator de frecvențe, modem sau alt echipament terminal.

13. Furnizorul-ofertant poate oferi serviciile de bitstream cu configurațiile existente în rețeaua sa de acces local, utilizate pentru furnizarea propriilor servicii cu amănuntul.

14. Furnizorul-ofertant are obligația să ofere servicii de colocare în vederea accesului la servicii de bitstream la orice adresă unde asigură locație de colectare a serviciilor de bitstream, în condiții echivalente cu cele stabilite prin Hotărârea nr. __ din _____ 2011 a Consiliului de Administrație al Agenției cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni “Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix.

15. Furnizorul-ofertant, la solicitare, va furniza, instala, testa și întreține legături de transmisie de capacitate Nx1Gigabit Ethernet sau 10 Gigabit Ethernet sau de închiriere de fibră optică între echipamentul furnizorului-solicitant pentru acces local la servicii bitstream și cel mai apropiat punct de acces la rețeaua furnizorului-solicitant (serviciul „backhaul”).

16. În cazul în care, furnizorul-solicitant dorește să își furnizeze el însuși legătura de transmisie prevăzută la pct. 15 furnizorul-ofertant are obligația să-i ofere acestuia conexiunea fizică respectivă prin propriile conducte de cabluri din afara spațiului furnizorului-ofertant între echipamentul furnizorului-solicitant și cea mai apropiată cameră de cabluri din afara spațiului furnizorului-solicitant sau, la cerere, să instaleze și să întrețină această conexiune, astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente.

17. În cazul în care furnizorul-solicitant dorește să își furnizeze el însuși legătura de transmisie prevăzută la pct.15 pe suport radio, furnizorul-ofertant are obligația să îi ofere acestuia conexiunea fizică corespunzătoare (fibră optică, fire

metalice) ce realizează legătura între echipamentul colocat al furnizorului-solicitant și un echipament de transmisiuni radio colocat în cadrul aceluiași spațiu al furnizorului-solicitant sau, la cerere, să instaleze și să întrețină această conexiune pentru furnizorul-solicitant, astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente.

18. Furnizorul-ofertant are obligația de a publica în ORB toate tarifele asociate serviciului „backhaul”, pentru fiecare tip de legătură de transmisie pe care îl poate furniza (regional, național, etc.). În cazul cererii inițiale de acces la un repartitor, termenul de punere la dispoziție a serviciului „backhaul”, astfel încât furnizorul-solicitant să poată începe furnizarea propriilor servicii de comunicații electronice nu va depăși termenul stabilit la pct. 63 din Regulament. În cazul în care solicitarea serviciului „backhaul” este ulterioară realizării accesului la un repartitor sau privește suplimentarea capacității existente a legăturii de transmisie, termenul de punere la dispoziție a serviciului „backhaul” nu va depăși termenul stabilit la pct. 66 din Regulament.

19. În cazul defectării oricărui element de infrastructură de rețea, serviciu conex sau infrastructură asociată a furnizorului-ofertant, care afectează funcționarea în condiții normale a serviciilor de bitstream, furnizorul-ofertant va demara activitățile necesare pentru localizarea și remedierea, chiar provizorie, a defecțiunii, precum și pentru înlăturarea sau pentru limitarea eventualelor pagube:

- a) în cadrul programului de lucru – în maxim o oră de la comunicarea defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul la care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale.
- b) în afara programului de lucru – în maxim 8 ore de la comunicarea defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul în care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale.
- c) termenul remedierii, cel puțin provizorii a deranjamentelor/defecțiunilor, dar care permite funcționarea interconectării, nu trebuie să depășească 24 ore.

20. Cheltuielile aferente remedierii defecțiunilor vor fi suportate în întregime de către furnizorul-ofertant, cu excepția cazului în care se dovedește că furnizorul-solicitant este responsabil de defecțiunea produsă.

21. În cazul în care furnizorul-ofertant refuză să furnizeze colocarea, accesul la serviciile de bitstream sau serviciile conexe necesare acestui tip de acces, Furnizorul-solicitant poate solicita Agenției inspectarea capacităților în vederea aprecierii refuzului și să asiste la inspectarea dată.

22. În cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a rețelei sale de acces ce pot afecta furnizarea serviciilor de bitstream, furnizorul-ofertant este obligat să asigure ca furnizorul-solicitant să beneficieze în continuare de serviciile date în condiții de preț și calitate nu mai puțin favorabile decât cele inițiale.

23. Furnizorul-ofertant are obligația să asigure livrarea serviciului de bitstream prin bucla/sub-bucla locală la care se solicită accesul, cu excepția cazului în care este solicitată la o dată ulterioară, după cum urmează:

- 1) într-un termen ce nu depășește 5 zile calendaristice de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei comenzi în acest sens – în cazul accesului de bitstream la linii de abonat neocupate de un serviciu de acces în bandă largă;
- 2) într-un termen ce nu depășește 10 zile calendaristice de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei comenzi în acest sens – pentru restul cazurilor de solicitări de livrare a serviciilor de acces de bitstream .

Refuzul furnizorului-ofertant de a livra accesul de bitstream la bucla/sub-bucla locală trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris furnizorului-solicitant, în termen de 2 zile lucrătoare de la data primirii comenzii de către furnizorul-ofertant. Furnizorul-ofertant va începe punerea la dispoziție a accesului de bitstream la bucla sau sub-bucla locală solicitată numai în cazul în care furnizorul-solicitant are autorizarea scrisă, în acest sens, din partea abonatului căruia urmează să-i furnizeze serviciile de comunicații electronice. Autorizarea va fi măsură de prevenire a practicilor de slamming și trebuie să prevadă cel puțin datele de identificare ale abonatului, semnătura acestuia, numărul și data antecontractului încheiat între furnizorul-solicitant și abonat. Procedura de plasare a comenzilor de furnizare a accesului de bitstream la bucla locală va fi similară procedurii de plasare a comenzilor pentru furnizare a accesului la bucla/subbucla locală și va utiliza aceleași utilități ale sistemului de plasare a comenzilor pentru acces la bucla locală.

24. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant accesul la sistemele de asistență operațională, la sistemele informaționale și tehnice, precum și la bazele de date pentru pregătirea comenzilor, aprovizionare, întreținere, solicitări de reparații și diagnosticare (ex. SELT, DELT, TR069). În acest scop, furnizorul-ofertant va preciza în ORB caracteristicile tehnice ale interfețelor de acces la sistemele sale informaționale. Informațiile trebuie actualizate în mod regulat, astfel încât să reflecte evoluția și dezvoltarea infrastructurii și noile date culese, în special cu ocazia implementării proiectelor de instalare a fibrei optice de către furnizorul-solicitant sau de către alți solicitanți de acces.

25. Furnizorul-ofertant are obligația să implementeze în sistemul de plasare a comenzilor prevăzut prin Hotărârea nr. ____ din ____ 2011 a Consiliului de Administrație al Agenției cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni “Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix posibilitatea de plasare a comenzilor pentru servicii de bitstream în condiții similare.

26. La solicitare, furnizorul-ofertant are obligația să negocieze și să încheie un acord pentru furnizare de servicii bitstream. Acordul va prevedea și toate serviciile adiționale furnizate în legătură cu oferirea tipului de acces solicitat.

27. Termenul pentru negocierea acordului pentru furnizare de servicii de bitstream va fi unul rezonabil, dar nu va depăși 20 de zile din data depunerii solicitării de către furnizorul-solicitant.

28. Furnizorul-ofertant va utiliza un acord cadru, care poate fi suplimentat de părți, când se solicită accesul la o nouă locație de colectare sau se solicită majorarea capacităților oferite.

29. Termenul pentru completarea acordului cadru privind accesul la noi locații sau majorarea capacităților oferite va fi unul rezonabil, dar nu va depăși 15 zile calendaristice din data solicitării acestora.

30. Acordul pentru furnizarea serviciilor de bitstream se încheie pentru o perioadă nedeterminată, sau la un termen convenit de părți. Acordul nu poate fi reziliat unilateral de către furnizorul-ofertant în interesul acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege și/sau acord.

Capitolul II

OBLIGAȚIA DE ASIGURARE A TRANSPARENȚEI, INCLUSIV DE PUBLICARE A OFERTEI DE REFERINȚĂ PENTRU SERVICII DE BITSTREAM

31. În termen de pînă la 3 luni din data aprobării prezentelor obligații, furnizorul-ofertant va expedia Agenției și va publica pe pagina sa de Internet o Ofertă de Referință pentru servicii de Bitstream, denumită în continuare ORB, conformă prezentelor obligații și care reprezintă un angajament public de a furniza servicii de bitstream și servicii conexe oricărui furnizor-solicitant, în toate locațiile publicate și în condițiile și termenii anunțați, precum și informații despre rețeaua de acces și infrastructura asociată oferită în legătură cu aceasta. ORB trebuie să fie suficient de detaliată pentru a permite furnizarea serviciilor de bitstream la toate punctele rețelei unde acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și pentru a asigura că furnizorii-solicitanți nu vor trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat. Furnizorul-ofertant are obligația să actualizeze ORB de fiecare dată când acest lucru este necesar, precum și să transmită Agenției și să publice pe pagina sa de internet ORB cu modificări sau completări, la data adoptării acestora, într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a elementelor actualizate, prin utilizarea unui format diferit al textului adăugat și prin evidențierea distinctă a textului eliminat, precum și identificarea datei realizării actualizării.

32. Termenii și condițiile din ORB vor corespunde obligațiilor impuse prin prezenta Hotărîre și vor include, dar nu se vor limita la următoarele date și informații vizînd:

- 1) schemele tehnice posibile de organizare a serviciilor de bitstream;

- 2) setul de servicii de bitstream furnizate, servicii conexe și alte servicii pe care furnizorul-ofertant este obligat să le ofere conform prezentei hotărâri;
- 3) condițiile tehnice de furnizare a serviciilor de bitstream și a serviciilor conexe, inclusiv termenele în care se oferă serviciile nivelul minim de calitate oferit;
- 4) liniile închiriate disponibile (serviciul "backhole") la fiecare locație și punctele de colectare a lor;
- 5) condițiile comerciale de furnizare a serviciilor de bitstream și a serviciilor conexe, inclusiv prețurile la toate serviciile de acces și serviciile asociate acestor, într-un mod suficient de detaliere, inclusiv formule de determinare a prețurilor sau sumelor remunerației;
- 6) specificațiile tehnice pentru echipamente și cabluri, inclusiv cerințele tehnice față de echipamentele furnizorilor-solicitanți;
- 7) cerințele tehnice față de echipamentele de abonat și lista echipamentelor de abonat care sunt atestate drept compatibile cu echipamentele active de acces în bandă largă (astfel ca DSLAM) ale furnizorului-ofertant, inclusiv cu specificarea pe fiecare DSLAM sau echipament similar, sau per categorie de astfel de echipament activ, dacă testele arată asupra diferențelor de compatibilitate;
- 8) mențiuni privind parametrii asigurați de calitate a serviciilor furnizate, mărimea și termenele de achitare a compensațiilor pentru nerespectarea nivelului minim de calitate;
- 9) cerințele și procedura de acces la echipamentele și spațiile colocate ale personalului furnizorilor-solicitanți;
- 10) proprietățile de transmisie a rețelei (tipul structural al cablului, numărul de perechi și diametrul conductorilor, caracteristicile fizice și electrice ale cablurilor), caracteristicile rețelei sau segmentelor de transport susținute de echipamentele furnizorului-ofertant;
- 11) procedurile și termenele de înlăturare a defectelor/deranjamentelor și opțiuni pentru înlăturarea cu prioritate a lor;
- 12) despăgubiri, care ar prevedea cuantumul despăgubirilor minime pentru depășirea termenilor de înlăturare a deranjamentelor și/sau pentru depășirea termenilor de acordarea accesului la noi locații;
- 13) procedura de plasare a comenzilor și procesarea lor;
- 14) informații despre interfața sistemului de plasare a comenzilor;
- 15) orice restricții existente referitoare la echipamente utilizate sau colocate și termenii când acestea vor fi înlăturate;
- 16) cerințe față de planificarea cererii de servicii de bitstream din partea furnizorilor-solicitanți;
- 17) termenul de implementare a unui nou tip de acces în cazul înlocuirii unui tip de acces cu altul;
- 18) alte informații și prevederi ce decurg din obligațiile stabilite prin prezenta Hotărâre.

33. Informațiile despre rețeaua de acces pe care o operează furnizorul-ofertant trebuie să fie prezentate astfel, încât furnizorul-solicitant să poată alege în mod eficient punctele de acces și să-și poată planifica dezvoltarea propriei rețele sau servicii de comunicații electronice. Informațiile vor include, dar nu se vor limita la următoarele:

- 1) lista tuturor repartitoarelor principale și intermediare din rețeaua sa de acces, inclusiv a buclelor locale optice, la care se oferă accesul în vederea furnizării serviciilor de bitstream (repartitor relevant) adresele, inclusiv codurile poștale;
- 2) numărul buclelor/sub-buclelor locale utilizate sau utilizabile pentru servicii în bandă largă, pentru fiecare repartitor relevant și durata de funcționare rămasă (dacă a fost stabilită) a acestora;
- 3) numerotarea telefonică utilizată de buclele de acces deservite de fiecare repartitor relevant, în formă de blocuri de numere utilizate la acestea (partea CCNDC din numărul național);
- 4) lungimea medie a buclelor/sub-buclelor locale de cupru, pentru fiecare repartitor relevant;
- 5) indicarea locațiilor de colectare regională a serviciilor de bitstream aferente fiecărui repartitor relevant;
- 6) durata de funcționare rămasă a fiecărui repartitor relevant;
- 7) tipul și caracteristicile tehnice ale buclelor sau sub-buclelor locale aferente unui repartitor relevant: lungime, diametru, eventuala prezență a unor echipamente pasive sau active, lungimea derivațiilor, precum și parametri tehnici și de calitate obținuți în urma testelor efectuate, astfel încât pe baza acestor parametri să se poată stabili cu ușurință și exactitate tipurile de servicii de comunicații electronice în bandă largă care pot fi furnizate pe conexiunea de bitstream respectivă;
- 8) defectele sau deranjamentele cunoscute de către furnizorul-ofertant la fiecare repartitor relevant care pot împiedica furnizarea efectivă a serviciilor de bitstream, precum și defectele sau deranjamentele cunoscute la fiecare din buclele sau sub-buclele locale deservite de acestea;
- 9) tipul echipamentului DSLAM sau de funcționalitate similară disponibil pentru furnizarea serviciului de bitstream în fiecare din locațiile de colectare și caracteristicile tehnice de bază, inclusiv cele setate spre utilizare de către furnizorul-ofertant;
- 10) capacitățile de porturi-abonat pentru acces în bandă largă ale fiecărui DSLAM sau echipament similar ce participă în furnizarea serviciilor de bitstream și informația actualizată despre capacitățile libere, precum și informație despre capacitățile viitoare;
- 11) informație actualizată despre capacitățile în partea de transmisie ale fiecărui DSLAM sau echipament, modalitatea de acces la acesta și eventuale restricții posibile;

- 12) informații cu privire la servicii de colocare oferite, spațiile colocabile și spațiile colocate, rezervate și disponibile la fiecare locație de colectare, inclusiv cu referire la modul de colocare fizică, virtuală sau la distanță, inclusiv cele planificate;
- 13) informații cu privire la sistemele de autentificare, marșrutizare, și alte informații utile despre serviciile de acces în bandă largă oferit
- 14) informații cu privire la accesul prin canalizare sau pe stâlpi până la locațiile repartitoarelor relevante, inclusiv condițiile tehnice pentru accesul prin canalizare sau pe piloni;
- 15) alte informații utile referitoare la serviciile de bitstream furnizate.

Informațiile prevăzute la prezentul punct, precum și la pct. 32 din prezenta hotărâre, vor fi publicate în format tabelar, care să permită accesarea și prelucrarea cu ușurință a datelor, utilizând aceeași convenție de notare pentru elementele comune de rețea incluse în diferite fișiere.

34. ORB va fi însoțită de un acord –tip, care să includă angajamentele publicate în ORB și care conține clauze contractuale standard. Acordul va fi rezonabil și va avea structura respectivă, ținând cont de prevederile cap. VI din Regulament, pentru ca un furnizor-solicitant să poată selecta serviciile necesare din lista serviciilor oferite disponibile în ORB și să semneze acordul fără negocieri suplimentare, cu excepția cazului în care furnizorul-solicitant necesită servicii sau facilități suplimentare.

35. ORB va include o descriere detaliată a serviciilor oferite și prețurile acestora, astfel încât un furnizor-solicitant să poată, fără efort nejustificat, să selecteze punctele de acces, opțiunile de acces și de colocare, precum și serviciile necesare și să calculeze suma totală a plăților aferente accesului. În cazul în care furnizarea unui serviciu sau facilitate este condiționată în practică de furnizarea unui alt serviciu sau facilitate, această relație se menționează în mod clar. Acordul cadru va conține în mod explicit tarifele pentru furnizarea serviciilor de bitstream și pentru toate celelalte servicii oferite în vederea realizării accesului respectiv.

36. Furnizorul-ofertant va fi gata să semneze acordurile bazate pe ORB odată cu publicarea ORB.

37. În cazul în care, furnizorul-ofertant intenționează să modifice sau să completeze ORB, proiectul modificărilor sau completărilor va fi depus la Agenție, în format electronic și pe suport de hârtie, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data punerii în aplicare și va fi publicat pe pagina de Internet a furnizorului-ofertant cu cel puțin 15 zile înainte de data punerii în aplicare. În cazul unor modificări de structură sau mai mult de 50% din conținutul ORB, proiectul trebuie depus la Agenție cu cel puțin 6 luni înainte de data punerii în aplicare și publicat pe pagina de Internet a furnizorului cu cel puțin 2 luni înainte de data punerii în aplicare, cu excepția cazului în care modificarea sau completarea se realizează la cerința Agenției.

38. Orice limitare privind furnizarea serviciilor de acces la bucla/sub-bucle locală la oricare repartitor principal sau intermediar trebuie prevăzută expres în

39. Furnizorul-ofertant va prezenta Agenției, pe suport de hârtie și în format electronic, proiectul acordului cadru pentru acces la bucla locală, sub-bucla locală concomitent cu proiectul ORB, pentru verificarea executării prezentelor obligații.

40. Acordul de acces la bucla/sub-bucla locală pe care o operează furnizorul-ofertant se va negocia cu bună credință.

41. Furnizorul-ofertant va depune la Agenție o copie de pe fiecare acord de acces și a oricărei modificări în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data semnării.

42. Modul de compensare a prejudiciilor cauzate de nerespectarea termenilor stabiliți și/sau a condițiilor stabilite pentru furnizarea oricărei forme de acces și/sau a oricărui serviciu conex, sau de remedierea cu întârziere a defecțiunilor va fi stabilit în acordul încheiat între părți și ORB și va prevedea cel puțin acoperirea prejudiciilor furnizorului-solicitant cauzate în legătură cu imposibilitatea de a beneficia de serviciile de acces pentru perioada respectivă.

43. Orice modificare adusă de furnizorul-ofertant rețelei sale sau spațiilor de colocare, care ar putea afecta condițiile de acces de care beneficiază un furnizor-solicitant, va fi plasată pe pagina de Internet proprie într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a acesteia și va fi notificat furnizorul-solicitant cu cel puțin 12 luni înainte de efectuarea modificării în cauză. ORB va fi modificată în termeni utili, ținând cont de prevederile cap. IV din Regulament pentru a reflecta modificările efectuate rețelei sau spațiilor.

44. Prin derogare de la prevederile pct. 43, desființarea unui repartitor principal sau intermediar va fi notificată furnizorilor-solicitanți și Agenției cu cel puțin 3 ani înainte de data preconizată pentru desființare, cu indicarea datei preconizate pentru desființare.

45. În cazul în care furnizorul-ofertant instalează o rețea de fibră optică conform pct. 4, acesta, pe lângă obligația de a oferi acces la infrastructura asociată, este obligat să ofere accesul la segmentul de terminare al rețelei sale de acces, inclusiv la cablajul din interiorul clădirilor. În acest scop, furnizorul-ofertant va furniza informații detaliate referitoare la arhitectura rețelei sale de acces și, în urma consultărilor cu furnizorii-solicitanți potențiali de acces privind punctele viabile de acces, va determina poziția exactă a punctului de distribuție al segmentului de terminare al rețelei de acces, în vederea acordării accesului. Atunci când procedează la determinarea acestui punct, părțile trebuie să ia în considerare faptul că toate punctele de distribuție vor trebui să poată găzdui un număr suficient de racordări din partea utilizatorilor finali pentru a fi viabile din punct de vedere comercial pentru solicitanții de acces. Furnizorul-ofertant este obligat să instaleze linii multifibră (cel puțin 4 fibre) în segmentul de terminare.

46. Furnizorul-ofertant are obligația de a ține evidența comenzilor de furnizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală și a cererilor de remediere a defecțiunilor, cu precizarea modului și a termenelor de soluționare a acestora, precum și evidența noilor circuite fizice rezultate în condițiile pct. 4. Sistemul de evidență va viza în mod egal atât comenzile parvenite de la furnizorii-solicitanți, cât și cele parvenite de la subdiviziunile cu amănuntul ale furnizorului-ofertant. Furnizorul-ofertant are obligația de a ține evidența, și de a prezenta Agenției trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune, următoarelor informații:

- 1) lista cererilor depuse pentru încheierea acordurilor de acces la servicii de bitstream (conform tipului de acces solicitat) și celor de modificare sau completare a lor, denumirea furnizorilor - solicitanți ce au depus cererile, termenele de negociere și semnare a acordurilor de acces, lista acordurilor încheiate cu indicarea furnizorului - solicitant;
- 2) numărul de conexiuni de bitstream oferite închiriate la sfârșitul perioadei de raportare de fiecare furnizor-solicitant la fiecare locație de acces, pe tipuri de conexiuni în funcție de viteză de acces;
- 3) numărul cererilor de oferire a accesului la bucle locale în timpul anului, durata medie, în zile, a livrării conexiunilor de bitstream la fiecare locație de colectare și ponderea livrărilor ce au fost realizate în termenul cerut prin prezentele obligații;
- 4) numărul și ponderea cererilor de livrare a buclelor nesoluționate și, grupat, cauzele din care nu s-a reușit soluționarea.

Suplimentar, furnizorul-ofertant are obligația de a publica pe pagina sa de internet și de a actualiza trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune, setul de indicatori prevăzut în anexa nr. 1. Tabelele cu seturile de indicatori astfel întocmite vor fi transmise trimestrial către Agenție.

Capitolul IV **OBLIGAȚIA DE NEADMITERE A DISCRIMINĂRII**

47. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea serviciilor de bitstream, colocare, sau altor servicii, pe care este obligat să le ofere, prin cerințe de achiziționare de către furnizorul-solicitant a altor servicii decât cele solicitate, sau de angajare a unui volum minim de servicii.

48. Furnizorul-solicitant stabilește în mod independent serviciile de comunicații electronice pe care le va oferi prin conexiunea de bitstream, precum și condițiile tehnice și comerciale în care va furniza propriile servicii de comunicații electronice abonaților. Furnizorul-ofertant nu va condiționa și nici limita serviciile care sunt furnizate de furnizorul-solicitant sau utilizate de abonații acestui, precum natura, calitatea sau cantitatea, prețul serviciilor. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea serviciilor de bitstream pe o linie de abonat prin contractarea

de către abonat a altor servicii, inclusiv de telefonie, a furnizorului-ofertant ce pot fi furnizate pe aceeași linie.

49. Furnizorul-ofertant va asigura principiul de nediscriminare prin punerea la dispoziție pentru furnizorii-solicitanți a informațiilor necesare în vederea realizării accesului la serviciile de bitstream, precum și la serviciile complementare acestor, de tip: colocare, acces prin canalizare și galerii de cabluri, etc., în termene și condiții, inclusiv în ceea ce privește calitatea și prețul, nu mai puțin favorabile decât cele furnizate pentru propriile servicii sau pentru serviciile furnizate pentru persoanele afiliate. Furnizorul-ofertant va lua toate măsurile necesare pentru a putea demonstra în orice moment, la solicitarea Agenției, că nu discriminează între furnizorii-solicitanți, pe de o parte, și serviciile furnizate persoanelor afiliate sau propriilor servicii cu amănuntul, pe de altă parte, în ceea ce privește furnizarea serviciilor de bitstream.

50. Furnizorul-ofertant va oferi condiții echivalente de furnizare a serviciilor de bitstream tuturor furnizorilor care solicită asemenea servicii sau servicii asociate, inclusiv de servicii active de acces echivalente, nu mai puțin avantajoase decât condițiile oferite propriilor activități cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește nivelul de calitate a serviciilor furnizate și prețul, sau pentru serviciile filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor lor. Furnizorul-ofertant trebuie să se asigure că marjele existente între propriile tarife pentru serviciile furnizate pe piețele corespunzătoare cu amănuntul și tarifele pentru furnizarea accesului total și serviciilor de bitstream sunt suficiente pentru a permite unui ipotetic furnizor-solicitant rezonabil de eficient, care utilizează serviciile de de bitstream date, să poată obține un profit rezonabil prin furnizarea unor servicii echivalente pe piețele cu amănuntul.

51. Dacă furnizorul-ofertant oferă furnizorului-solicitant sau propriilor subdiviziuni cu amănuntul, într-un acord de furnizare a serviciilor de bitstream sau altfel, condiții mai favorabile decât cele prevăzute în ORB, atunci aceste condiții vor fi oferite pe principii nediscriminatorii tuturor celorlalți furnizori-solicitanți și vor fi reflectate în ORB în termenii stabiliți de prezentele obligații.

52. Furnizorul-ofertant va asigura că serviciile sale sunt suficient de dezagregate, astfel încât furnizorii-solicitanți să nu fie condiționați să plătească pentru resursele ce nu sînt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

53. Furnizorul-ofertant nu va impune furnizorului-solicitant cerințe de securitate privind echipamentele acestuia mai stricte decât acelea pe care le practică pentru propriile echipamente.

54. Furnizorul-ofertant va transporta informațiile prin propriile echipamente de rețea pasive sau active transparent, fără a utiliza careva mijloace de inspectare adîncă a pachetelor și de culegere a informațiilor despre utilizatori, serviciile furnizate/consumate, caracteristicile comunicațiilor, preferințe de consum.

55. Viteza de transmisie a datelor și calitatea serviciilor bazate pe accesul prin bitstream vor fi nu mai puțin calitative ca cele oferite propriilor servicii cu amănuntul de acces în bandă largă.

56. Furnizorul-ofertant va trata în mod egal, după principiul primul venit – primul deservit, utilizatorii proprii ce solicită servicii de acces în bandă largă și orice furnizor-solicitant de acces prin bitstream la bucla locală, în vederea utilizării capacităților disponibile ale echipamentelor DSLAM sau de funcționalitate echivalentă pentru acces în bandă largă.

57. Viteza de transmisie a datelor și calitatea serviciilor bazate pe accesul prin bitstream vor fi nu mai puțin calitative ca cele oferite propriilor servicii cu amănuntul de acces în bandă largă.

58. Furnizorul-ofertant nu va utiliza practici de prioritizare a traficului propriilor abonați în bandă largă față de traficul utilizatorilor oricărui furnizor-solicitant a accesului prin bitstream.

59. Furnizorul-ofertant nu va admite practici de *Winback* față de abonați ce-și schimbă furnizorul de servicii de acces în bandă largă.

60. Furnizorul-ofertant nu va utiliza informațiile obținute de la furnizorii-solicitanți sau de la abonați privind conectarea serviciilor, schimbarea furnizorului, pentru a contacta abonații și de a le oferi avantaje comparabile cu cele menționate la acțiunile de *Winback*.

Capitolul V

OBLIGAȚIA REFERITOARE LA CONTROLUL PREȚURILOR, INCLUSIV OBLIGAȚIA DE FUNDAMENTARE A PREȚURILOR ÎN FUNCȚIE DE COSTURI

61. Furnizorul-ofertant are obligația de fundamentare în funcție de costul LRIC a prețurilor pentru serviciile de bitstream și cele asociate. Costul LRIC al serviciilor menționate va fi determinat în bază de model ”bottom-up”, ce poate fi calibrat cu datele ”top-down” ale Furnizorului-ofertant, ajustate la costuri curente și cu ajustări referitoare la o activitate eficientă de operare. Totodată, la determinarea prețurilor pentru serviciile de bitstream trebuie să se țină cont de necesitatea asigurării faptului că prețurile date sunt corelate cu tarifele pentru serviciile cu amănuntul de acces în bandă largă ale Furnizorului-ofertant astfel, încât să se prevină acțiuni de constrângere a marjei comerciale a concurenților. În acest scop va fi utilizată și metoda Retail-minus pentru corelarea prețurilor.

62. Furnizorul-ofertant trebuie să asigure detalierea suficientă a prețurilor pentru a asigura că furnizorii-solicitanți nu plătesc pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

63. Prețurile maximale ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant, pînă la aprobarea mecanismelor referitoare la controlul prețurilor în funcție de costul LRIC pentru serviciile de bitstream și a serviciilor asociate, vor fi următoarele:

- 1) Plăți unice la conectare, fără TVA, pentru:
  - a) crosarea unei bucle/sub-bucle locale – 100 lei.
- 2) Plăți lunare pentru serviciul de bitstream, lei, fără TVA:

Viteza de acces Descărcare/încărcare	Servicii bitstream nivel local	Servicii bitstream nivel regional	Servicii bitstream nivel național
512 Kbps/128 Kbps	40	45	52
1 Mbps/256 Kbps	55	65	75
4 Mbps/1 Mbps	65	81,25	93,75
12 Mbps/1 Mbps	72	108,35	125
20 Mbps/1 Mbps	80	130	150

- a) închiriere spațiu colocare în or. Chișinău – 200 lei/m.p.;
- b) închiriere spațiu colocare în or. Bălți – 140 lei/m.p.;
- c) închiriere spațiu colocare în alte orașe – 100 lei/m.p.
- d) închiriere spațiu colocare în alte localități – 80 lei/m.p.

Capitolul VI

OBLIGAȚIA DE ȚINERE A EVIDENȚEI CONTABILE SEPARATE

64. Furnizorul-ofertant are obligația să țină evidența sa contabilă de gestiune într-o manieră care să asigure raportarea de situații separate pe activitățile legate de serviciile bitstream și pe acele activități, aflate în legătură structurală cu acesta.

65. Furnizorul-ofertant va îndeplini obligația de evidență contabilă separată conform reglementărilor relevante, aprobate de Agenție.

66. Furnizorul-ofertant va publica anual cel puțin pe pagina sa de Internet, în conformitate cu reglementările relevante, aprobate de Agenție, o declarație privind implementarea evidenței contabile separate.

67. Furnizorul-ofertant va supune verificării din partea unui auditor modul de implementare a evidenței contabile separate, va publica cel puțin pe pagina sa de Internet și va prezenta Agenției raportul de audit relevant anual, pînă la 31 mai a fiecărui an următor anului de raportare.

Capitolul VII

NOȚIUNI UTILIZATE

68. În sensul prezentelor obligații noțiunile utilizate au următorul sens:

- 1) *acces fizic* – accesul furnizorului-solicitant la infrastructura de rețea și infrastructura asociată în vederea utilizării acesteia pentru construirea propriilor rețele și/sau furnizarea propriilor servicii;
- 2) *DSLAM* – Digital Subscriber Line Access Multiplexer;
- 3) *furnizor-ofertant* – „Moldtelecom” S.A., care în conformitate cu prezenta Hotărîre are obligația să furnizeze oricărui furnizor-solicitant servicii de acces la bucla/sub-bucla locală și servicii conexe;
- 4) *furnizor-solicitant* – orice furnizor ce solicită unul sau mai multe din serviciile pe care furnizorul-ofertant este obligat să le ofere în conformitate cu prezenta Hotărîre;
- 5) *livrarea buclei locale* - serie de acțiuni ale furnizorului-ofertant de la momentul depunerii de către furnizorul-solicitant a unei solicitări corect formulate de a i se pune la dispoziție, la locația unde are acces, o anumită buclă/sub-buclă locală sau accesul prin bitstream pînă la momentul cînd aceasta este pusă la dispoziție și poate fi efectiv utilizată;
- 6) *locație de colectare a buclelor de bitstream* - locație unde un furnizor-solicitant obține serviciul de colectare locală, regională sau națională a buclelor locale prin bitstream;
- 7) *LRIC* – Long-Rung Incremental Cost;
- 8) *retail-minus* – modalitate de determinare a prețurilor la servicii cu ridicata, bazată pe tarifele cu amănuntul la serviciile date, minus costurile evitabile în cazul furnizării serviciilor cu ridicata. Costurile evitabile sunt costurile care nu ar fi suportate de furnizor, dacă ar furniza doar servicii cu ridicata corespunzătoare.
- 9) *serviciul de acces partajat la bucla locală* - mecanism în care lățimea de bandă superioară (peste 30 KHz) a buclei locale este oferită spre utilizare furnizorului solicitant, în timp ce furnizorul-ofertant continuă să furnizeze abonatului serviciile în bandă îngustă, astfel ca serviciul de telefonie fixă;
- 10) *sistem de plasare a comenzii* - sistem electronic pus la dispoziția furnizorilor-solicitanți de către furnizorul-ofertant pentru plasarea comenzilor de transferare a buclelor, sub-buclelor locale sau conexiunilor de bitstream către echipamentele colocate ale acestora și interacțiunile ulterioare între furnizorul-ofertant și furnizorii-solicitanți, inclusiv procedurile de înlăturare a erorilor și comenzilor neautorizate, urmărirea procesului de transferare;
- 11) *winback* - acțiune/acțiuni prin care un furnizor de servicii contactează abonații care intenționează să plece sau au plecat mai puțin de trei luni în urmă la un alt furnizor, pentru a le oferi reduceri, servicii gratuite sau alte stimulente și de a-i convinge să nu schimbe furnizorul sau să revină la propriile servicii cu amănuntul;

- 12) *Slamming* – practică ilegală de schimbare a statutului liniei de abonat fără informarea sau acordul abonatului sau cu acordul abonatului dar bazat pe declarații false sau practici frauduloase.
69. Termenii nedefiniți în prezentele obligații au înțelesul dat de Legea nr.241/2007 și/sau de Regulament.

Indicatori statistici privind furnizarea serviciilor de bitstream

Nr. crt.	Denumire indicator	Rezultat trimestrial (perioada de raportare: ...)	
		Intern furnizorul-ofertant	Furnizori-solicitanți
1.	Timpul mediu de punere la dispoziție a accesului de bitstream la bucla/sub-bucle locale – în cazul accesului partajat la bucla locală, la linii neocupate la un serviciu de bandă largă -	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)
2.	Timpul mediu de punere la dispoziție a buclei/sub-buclei locale – pentru restul cazurilor de livrare a buclei/sub-buclei locale -	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)
3.	Timpul mediu de elaborare a soluțiilor tehnice pentru implementarea accesului la serviciile de bitstream conform cererii furnizorului-solicitant sau conform cererii interne a furnizorului-ofertant	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)
4.	Numărul total de bucle puse la dispoziție prin bitstream		
5.	Numărul conexiunilor de bitstream puse la dispoziție în termenul maxim reglementat		
6.	Numărul total de cereri respinse de furnizorul-ofertant		
7.	Numărul total de deranjamente pe bucele locale/sub-bucle locale,		

	- din care numărul total de deranjamente remediate în termenul maxim reglementat		
--	--	--	--

Notă: Valorile aferente indicatorilor nr. 1 – 12 vor fi calculate ca medie aritmetică simplă (raport între suma timpilor individuali pentru fiecare din activități și numărul total al activităților respective, realizate într-un trimestru).